

Samen op de mat!

Judo-Club Brugge buigt zich over een G-werking

➤ MOMENTEN SPRAK MET DIDIER FRANCEUS, VOORZITTER VAN JUDO-CLUB BRUGGE

➤ TEKST: TATJANA VAN DRIESSCHE

De facultatieve opdracht prioriteitenbeleid voor sportfederaties wil de sportparticipatie van bijzondere doelgroepen en hun aansluiting bij een sportclub bevorderen. Sportfederaties kunnen vrijwillig intekenen en op die manier extra subsidies ontvangen om initiatieven gericht naar de doelgroep op te zetten. De Vlaamse overheid bepaalt het thema van het prioriteitenbeleid. In 2003 en 2004 werd de focus gelegd op het bevorderen van de gezamenlijke sportbeoefening van allochtone en autochtone bevolkingsgroepen in de sportclubs. Van 2006 tot 2008 was het thema: de sportparticipatie van personen met een handicap en het bevorderen van hun aansluiting bij een sportclub. Meer specifiek lagen de accenten op het organiseren van sportactiviteiten in de sportclub met het oog op een duurzame participatie van personen met een handicap, het voeren van actieve en doelgerichte promotie om sportparticipatie van deze doelgroep te bevorderen, een actief beleid inzake opleiding en bijscholing om meer en beter gekwalificeerde begeleiders voor sporters met een handicap te hebben en het opzetten van een netwerk van diverse actoren. Tien sportfederaties die intekenden op het prioriteitenbeleid, waaronder de Vlaamse Judo Federatie, konden beroep doen op de Vlaamse Liga Gehandicaptensport. Het resultaat van de beleidsperiode leverde tachtig ankerclubs met een G-werking op. Via de Vlaamse Liga Gehandicaptensport kwamen we terecht bij de Judo-Club 'Brugge'.

Didier Franceus, de voorzitter van de judoclub, vertelt vol enthousiasme hoe een sprong in het onbekende een clubwerking heeft verrijkt.

Momenten: “Hoe zijn jullie als club gestart met een G-werking?”

Didier Franceus: “De Vlaamse Judo Federatie had zich geëngageerd voor het prioriteitenbeleid. De Federatie zette een integratiewerking op voor personen met een beperking. Er werd in elke provincie een oproep gelanceerd naar de clubs. Wij hadden geen ervaring met een G-werking of het werken met mensen met een beperking. We hadden geen flauw benul of hier een markt voor was en welke kosten dit met zich zou meebrengen. Toch zijn we in het avontuur gestapt.”

“We waren zot genoeg. Op dinsdag werd de vraag gesteld, de deadline was vrijdag. Weinig doordacht en zonder enig verkennend werk hebben we ingestemd. We zijn de grootste judoclub in Groot-Brugge – er zijn er zeven. We namen onze sociale verantwoordelijkheid. Eenmaal de middelen werden toegekend waren we vastbesloten het project te realiseren, ook al zouden we er onze broek aan scheuren.”

“Ervan uitgaand dat er weinig bestaat voor die doelgroep, wilden wij het engagement opnemen om één training in de week voor jongeren met handicap op te zetten. Van bij het begin beslisten we om die training laagdrempelig te houden. Het lidgeld is lager, en in het eerste jaar is het judopak inbegrepen.

Onze strategie was: resultaat op korte termijn, kort op de bal spelen en al doende bijsturen. We kregen ook steun van de Vlaamse Judo Federatie, die ons een aantal judopakken gaf.”

Momenten: “Hoe ging je dan concreet te werk om uit het niets iets op te zetten?”

Didier: “Een groot voordeel was de aanwezigheid van een trainer met de vereiste opleiding. Een G-judotrainer zocht een club in West-Vlaanderen. Hij is zelf aangesloten bij een andere judoclub in Brugge. Voor ons was dit geen enkel probleem. Samen vonden we het belangrijk om als club ook het sociale aspect te ondersteunen.”

“We stelden een specifieke kalender op voor tien G-leden, en reserveerden op donderdag een beschikbare zaal. Sindsdien blijven ze komen. We hebben nu zestien G-judoka's. Dat is niet veel, maar ook niet weinig. Ze maken tien procent uit van onze club. Door hun beperking vragen ze alle zestien om specifieke begeleiding. Kinderen of jongeren met erg zware motorische problemen maken geen deel uit van de groep. De leeftijd schommelt tussen tien en zeventien jaar. De beperking varieert van een licht verstandelijke handicap, tot een matige verstandelijke handicap tot een visuele beperking.”

Momenten: “Hoe ben je die nieuwe leden gaan werven?”

Didier: “In de startfase hebben we contact opgenomen met het Koninklijk Instituut Spermalie voor auditief en visueel gehandicapten en het buitengewoon onderwijs. We maakten reclame voor onze nieuwe werking. De VLG maakte reclame op zijn website. De eerste leden stroomden binnen. Uiteindelijk is het een zeer kleine wereld. Er is weinig tot niks voor

mensen met een verstandelijke beperking. Mond-tot-mondreclame werkt het beste! We hadden snel tien leden, waarvan er acht nog steeds deelnemen. Twee meisjes hebben afgehaakt maar zij waren de enigen. De meeste jongeren hebben autismspectrumstoornissen. Dat maakt het niet evident voor een trainer. Zowel voor de trainer als de judokas hebben we beslist om de training te beperken tot vijftig minuten. Op die manier respecteer je de draagkracht van beide partijen.”

Momenten: “Een G-werking vergt waarschijnlijk een andere aanpak dat de reguliere training. Hoe ging dit in zijn werk?”

Didier: “We hebben de training geënt op kleuterjudo: wat doe je, hoe pak je dat aan, hoe breng je technieken aan, welke methode gebruik je? We hadden opnieuw het gelug dat onze trainer werkt voor de pedagogische commissie. Hierdoor zitten we letterlijk aan de bron. We hebben het warm water helemaal niet opnieuw moeten uitvinden. Het eerste jaar hebben we een werking opgezet op basis van de aangepaste leslijnen en leerplannen, opgesteld door de Vlaamse Judo Federatie en onze eigen aanpak. Het was belangrijk om een uitgebreide oefening te maken: welke technieken kunnen we gebruiken bij G-judo en welke niet. Bij bepaalde technieken gaat de arm strak rond de hals. Deze technieken kunnen we niet aanleren. Het is belangrijk om steeds een veilige omgeving te creëren en judoka’s tegen zichzelf te beschermen. Risico’s moeten worden vermeden. Het was belangrijk om technieken aan te passen

of te schrappen. Het elementaire van de worp werd wel behouden.”

Momenten: “Jullie hebben ondertussen vier jaar ervaring. Wat is de kost en de winst voor de club?”

Didier: “Blosso halveert de huurprijzen voor G-werking. Dat is een standaardprincipe dat ze hanteren. Dergelijke stimulansen maken de werking financieel haalbaar. Tijdens het eerste jaar kreeg onze trainer geen onkostenvergoeding. Het tweede jaar stonden we erop om dit wel uit te keren. Hij levert tenslotte een grote inspanning. We hebben via de VLG in 2009 een subsidie aangevraagd en gekregen, die de kosten van de G-judo dekte. Ook de stad Brugge gaat zijn subsidiebeleid aanpassen specifiek voor clubs met een geïntegreerde G-werking. In het nieuwe subsidiebeleid worden zaken gewijzigd zodat ook wij in aanmerking komen voor extra subsidies. Als club onderhouden we nauwe contacten met de sportdienst.”

“De winst voor de club, en eerlijk gezegd ook voor mezelf, is de verrijking. Je krijgt een ander beeld. Onbekend is onbemind. We zijn in iets gestapt waar je als mens, als trainer, als voorzitter veel van terug krijgt. Je voelt dat die gasten daar deugd van hebben. Ze kunnen zichzelf zijn op training. Ze zijn bezig met wat ze graag doen, en ze zijn allemaal gelijk. Een eigen groep, een eigen trainer en een sterke vriendschapsband. Ouders geven aan dat hun kinderen uitkijken naar de training. Ze hebben het zelfs moeilijk met verlofmomenten en dergelijke. Rudy, de

trainer, wordt gestalkt als de training in september niet start.”

Momenten: “Ondernemen jullie ook initiatieven om geïntegreerd te werken, zodat de G-werking de rest van de club leert kennen en omgekeerd?”

Didier: “Ieder jaar zetten we een groot judofeest op met de reguliere werking. We organiseren dan een competitie voor onze judoka’s. Op een bepaald moment hadden we het idee om de G-werking hierbij te betrekken. Dat was geen succes. We voelden dat aan tijdens het event. Nadien hebben we dat ook grondig besproken met de ouders. Er wis geen structuur op het feest. Op dergelijke activiteiten weet je niet goed wat er gebeurt, en dat is voor onze G-judoka’s moeilijk om mee om te gaan. Zo een feest vinden ze eigenlijk maar niets. Ook de ouders zijn geen vragende partij. Dat bleek uit de gesprekken. Als voorzitter ben ik me bewust geworden van meerdere zaken. Hoe reageren mensen met een beperking, hoe moet je daarmee omgaan, wat willen zij, hoe ervaren zij en ouders zaken. Ik breng dat ook over naar onze judoka’s, trainers en bestuurders.”

Momenten: “In welke mate is de reguliere werking op de hoogte van de G-werking?”

Didier: “In 2007 werd op de jaarlijkse barbecue de G-werking aangekondigd. Die werd geschetst vanuit onze verantwoordelijkheid als grootste judo club van Brugge. Voor de club levert dit een

bijdrage op, namelijk naambekendheid. Met de G-werking komen we onder de aandacht: op meerdere scholen wordt gesproken over de judoclub. Op die manier kan je soms meer mensen bereiken en leden werven. Het is moeilijk te meten, maar we gaan ervan uit dat dit op lange termijn onze club verrijkt.”

Momenten: “Hoe heeft de reguliere werking gereageerd?”

Didier: “Twee leden in de reguliere werking hebben de keuze gemaakt voor de G-werking. Binnen de week kreeg de club felicitaties van verschillende mensen. Het nieuws heeft zich ongelooflijk snel verspreid. In het begin was het de bedoeling om judoka’s van de G-werking te laten doorstromen naar de reguliere werking. Daar zijn we zijn we, hoe langer hoe minder van overtuigd. De drempels om in de reguliere werking deel te nemen zijn behoorlijk hoog. Grote groepen met weinig speciale aandacht en zonder specifieke aanpassingen zijn niet haalbaar voor de judoka’s uit de G-werking. Waarschijnlijk gaan we dat nooit kunnen doen, maar zeg natuurlijk nooit nooit!”

Momenten: “Is een doorstroom naar de reguliere werking ook niet mogelijk voor enkele van de G-judoka’s?”

Didier: “Opnieuw: Zeg nooit nooit. Ik ben nu blij dat er een aparte groep is waar we kinderen met speciale noden kansen kunnen bieden in een aangepaste omgeving, zonder dat dit druk legt op de reguliere werking. Binnen een reguliere

judotraining wekt iemand die anders is reacties en vooroordelen op. Je kan daar een negatief effect langs beide kanten krijgen. Dat kan en mag de bedoeling niet zijn.”

“Iets specifiek, we hebben een website waarop alle judoka's staan, met foto. We hebben de ouders van de G-judoka's hierover bevestigd. De afspraak was dat we geen uitzondering maken, ofwel iedere G-judoka, ofwel niemand op de foto. Omdat sommige ouders tegen waren, hebben we nu van geen enkele G-judoka een foto op de site gezet. Het is belangrijk om rekening te houden met gevoeligheden.”

Momenten: “Jullie hebben bijzonder veel aandacht voor de G-judoka's en hun ouders. Ouders krijgen hier bewust een plaats?”

Didier: “Je krijgt veel van hen terug, je ziet dat hun zoon of dochter zich hier amuseert buiten school. Het is een zinvolle vrijetijdsbesteding. Zij zijn tevreden en dat maakt hun ouders tevreden. De ouders willen we zo veel mogelijk betrekken rond concrete zaken. Door hun leeftijd kan je niet alles aan de jongeren zelf vragen. Hun ouders zijn een belangrijke partner. We doen dit veel minder binnen de reguliere judo.”

“In de nieuwe gebouwen van Bloso zal er een opsplitsing worden gemaakt tussen sporters en niet-sporters. Voor de G-judo is dit geen evidentie. Het is noodzakelijk dat de ouders mee kunnen naar de kleedkamers om hun kinderen de nodige on-

dersteuning te bieden bij het omkleeden, maar ook aanwezig kunnen zijn bij de training. Samen moeten we nog op zoek naar oplossingen, via een uitzonderingsregel of zo.”

Momenten: “De G-groep bestaat uit diverse leden, heterogeen qua leeftijd en beperking. Zowel mensen met een visuele als verstandelijke beperking nemen deel. Denken jullie erover na om de groep op te splitsen?”

Didier: “Als de mogelijkheden er zijn, willen we dat graag doen. Maar je hebt de nodige infrastructuur en trainers nodig. Een specifieke begeleiding van de reguliere werking heeft gezorgd voor een groter aantal trainers. Wij stimuleren onze leden om de initiatoropleiding en de cursus Trainer-B te volgen. Als club staan we in voor de kosten. Voor G-judotrainers is een diploma G-judotrainer vereist. Zolang we geen twee trainers hebben, kunnen we de groep niet opsplitsen. Twee uren op één dag is te belastend voor onze trainer, maar ook praktisch is het niet haalbaar. Vanaf september 2012 kunnen we over twee matten beschikken, en kunnen we misschien ook rekenen op gekwalificeerde hulp. Deze moet worden gevoed vanuit de reguliere judo. Het is geen evident traject. Je moet een zwarte gordel hebben, tien overwinningen, de cursus initiator hebben gevolgd, een getuigschrift Trainer-B hebben, beslagen zijn in de gewone G-werking en die specifiek kunnen toepassen op judo. Als club stimuleren we het engagement van vrijwilligers, maar we moeten ook reke-

ning houden met hun eigen leefcontext. Momenteel volgt één lid het traject tot G-judotrainer.”

Momenten: “Staat er een ledenlimiet op de G-judo?”

Didier: “Nee, er is geen limiet. De afgelopen twee jaren hebben we niet extra gewerfd. We hebben de zekerheid dat Spermalie een aantal leden toeleidt. De laatste vier jaar zien we zo goed als geen verloop. Het zijn nog steeds dezelfde gasten. Iedere training staan ze hier een kwartier op voorhand. Het enthousiasme is onvoorstelbaar. Ouders omschrijven het als een ramp als de training niet doorgaat.”

Momenten: “Jullie hebben een behoorlijk standvastige groep, hebben jullie dan nog steeds oog voor een laagdrempelig aanbod?”

Didier: “Het verminderd tarief blijft gelden. De mond-tot-mondreclame zorgt voor een goede promotie voor nieuwe leden. De contacten met Spermalie blijven we onderhouden. Het is ook een goede keuze geweest om de training op donderdag te laten doorgaan. Daarom houden we dit ook zo. Jongeren die op internaat zitten, kunnen makkelijk deelnemen. Het is een rustig moment, andere activiteiten belemmeren de training niet. Er zijn geen praktische problemen rond kleedkamers, vervoer en ruimte op de mat. De rechtstreekse contacten met de reguliere werking zijn er op dat moment niet. Dit zorgt voor structuur. Een opgelegde integratie is niet evident. We blijven er als club voor openstaan om een inclusieve werking mogelijk te maken, maar stellen momenteel vast dat de exclusieve werking op maat is gesneden en succes boekt!”